

SCENARIUSZ KATECHEZY

1050 LAT TEMU...

1050 LAT TEMU...

Katecheza dla uczniów klas III-IV szkoły podstawowej, z książki „Jubileusz biskupstwa w Poznaniu (968-2018)” pod redakcją ks. Marcina Głowińskiego, Poznań 2017, Wydawnictwo Świętego Wojciecha.

Cel główny:

- > uświadomienie roli biskupów w 1050-letniej historii archidiecezji poznańskiej ze szczególnym uwzględnieniem biskupa Jordana,
- > uświadomienie wagi ustanowienia pierwszego biskupstwa na ziemiach polskich.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- > wyjaśnia przesłanie przypowieści o ziarnie gorczycy – Mt 13,31-32;
- > rozumie, na czym polega posłannictwo Kościoła;
- > wyjaśnia rolę i zadania biskupów w posłannictwie Kościoła;
- > podaje imię pierwszego biskupa poznańskiego;
- > charakteryzuje działalność biskupa Jordana;
- > wymienia datę ustanowienia pierwszego biskupstwa na ziemiach polskich.

Metody i techniki:

pokaz, rysunek, rozmowa kierowana, praca z tekstem, artykuł.

Środki dydaktyczne:

albumy przyrodnicze lub prezentacja multimedialna zawierająca ilustracje nasion i drzew ogrodowych, kartki A4, załączniki, kredki, pisaki

Przebieg katechezy

1. Zapoznajemy uczniów z ilustracjami nasion i sylwetkami drzew i/lub krzewów ogrodowych.
2. Uczniowie pracują w grupach lub indywidualnie. Każdy uczeń/grupa otrzymuje kartkę A4 i dzieli ją na cztery kolumny wg wzoru zamieszczonego w załączniku 1.

Zadanie uczniów polega na narysowaniu:

- > w I kolumnie – ziarenka nasienia wybranego drzewa lub krzewu;
- > w II kolumnie – drzewa (krzewu), które wyrosną z tego nasiona po upływie jednego roku;
- > w III kolumnie – drzewa (krzewu) po upływie tylu lat, ile ma uczeń;
- > w IV kolumnie – drzewa (krzewu) po upływie pięćdziesięciu lat.

Uczniowie prezentują swoje prace. Omawiają etapy rozwoju drzewa/krzewu. Zachęcamy do udzielenia odpowiedzi na pytanie:

- > Co (kto) ma wpływ na jego wzrost?

3. W podsumowaniu wskazujemy na znaczenie czynników naturalnych (pogodowych) i szczególnie podkreślamy rolę człowieka opiekującego się drzewem/krzewem.
4. Wprowadzając w kolejny etap lekcji, przypominamy, że Pan Jezus w swoim nauczaniu często odwoływał się do świata przyrody.
5. Czytamy tekst Mt 13,31-32 (załącznik 2).
Pytamy:
 - > O jakim drzewie mówi Pan Jezus?
 - > Do czego porównuje jego rozwój?
 - > Jak będzie wzrastało (rozwijało się) królestwo Boże?
6. W podsumowaniu przypominamy, że Jezus Chrystus dał początek królestwu Bożemu na ziemi. Wolą Bożą jest, aby obejmowało ono wszystkich ludzi.
7. Wprowadzając w kolejny etap lekcji wskazujemy, że:

„Posłaniem Kościoła jest głoszenie i krzewienie wśród wszystkich narodów Królestwa Bożego zapoczątkowanego przez Jezusa Chrystusa. Stanowi tu na ziemi załączek oraz zaczątek tego Królestwa” (KKKK 150).

„Kościół jest rzeczywistością złożoną. Składa się na nią element boski i ludzki, widzialny i niewidzialny”¹.

Kościół został powierzony apostołom, wybranym przez Pana Jezusa. To oni, prowadzeni przez Ducha Świętego, troszczyli się o ziarno wiary, aby Kościół wzrastał i stawał się pięknym drzewem przynoszącym owoce miłości. Po śmierci apostołów misję tę pełni biskupi, którym funkcja ta jest przekazywana przez nałożenie rąk (por. 2 Tm 1,6).

8. Zwracamy uwagę uczniów na to, że ziarno wiary zostało zasiane na polskiej ziemi wraz z chrztem Mieszka I w 966 roku.
Stawiamy problem:

¹ J. Szpet, B. Walczak (red.), *Słownik nauki religii*, Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 1994, s. 139.

> Kto w tych czasach troszczył się o wzrost ziarna wiary w Polsce?

Rozwiązania tego problemu uczniowie szukają w tekstach zamieszczonych w załączniku 3.

Uświadamiamy uczniom, że biskup Jordan zapewne wielokrotnie głosił Ewangelię mieszkańcom ówczesnej Polski, aby nakłonić ich do przyjęcia wiary chrześcijańskiej.

9. Proponujemy uczniom napisanie – w imieniu biskupa Jordana – krótkiej i prostej mowy ewangelizacyjnej, skierowanej do pogańskich Polan. Powinni w niej uwzględnić między innymi:

- > to, co Pan Bóg uczynił dla człowieka;
- > wybrane fakty z życia Pana Jezusa;
- > to, co Jezus Chrystus uczynił dla każdego z nas;
- > do czego zachęca Pan Jezus w swoim nauczaniu.

Zadanie mogą uczniowie wykonać indywidualnie, w grupach lub jako pracę domową.

10. W podsumowaniu stwierdzamy, że misja biskupa Jordana wśród Polan nie była łatwa. Kronikarz Thietmar odnotował:

„Ciężką miał z nimi pracę, zanim niezmordowany w wysiłkach nakłonił ich słowem i czynem do uprawiania winnicy Pańskiej” (IV 56).

„A jednak to właśnie Jordan był pierwszym, znanym z imienia misjonarzem, który wprowadził Polskę do rodziny narodów chrześcijańskich, to on kładł podwaliny pod jej pierwszą organizację kościelną”.

Historia biskupstwa poznańskiego, czyli diecezji poznańskiej, miała swój początek w 968 roku. Przez 1050 lat biskupi i arcybiskupi poznańscy głosili Ewangelię, troszczyli się o zachowanie wiary, przewodniczyli Eucharystii, udzielali sakramentów, zwłaszcza bierzmowania i kapłaństwa. Trudzili się, aby „drzewo gorczycy” archidiecezji poznańskiej wzrastało i przygarniało wszystkich, którzy uwierzyli i zaufali Bogu.

11. Modlitwa – odmawiamy Credo jako wyraz wiary i zaufania Panu Bogu.

UWAGA

W podsumowaniach kolejnych etapów lekcji odwołujemy się do rysunków uczniów (zob. p. 2).

Więcej scenariuszy w: „Jubileusz biskupstwa w Poznaniu (968-2018). Scenariusze katechez dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych”, Wydawnictwo Świętego Wojciecha, Poznań 2017

² K. Lutyński, *Biskup Jordan w świetle przekazów*, <http://www.katedra.archpoznan.pl/wp-content/uploads/2015/07/dok3.pdf>, dostęp 10.02.2017.

ZAŁĄCZNIK 1

I	II	III	IV

ZAŁĄCZNIK 2

„Przedłożył im inną przypowieść: «Królestwo niebieskie podobne jest do ziarnka gorczycy, które ktoś wziął i posiał na swej roli. Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, lecz gdy wyrośnie, większe jest od innych jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki podniebne przylatują i gnieźdzą się na jego gałęziach»”.
(Mt 13,31-32)

„Przedłożył im inną przypowieść: «Królestwo niebieskie podobne jest do ziarnka gorczycy, które ktoś wziął i posiał na swej roli. Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, lecz gdy wyrośnie, większe jest od innych jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki podniebne przylatują i gnieźdzą się na jego gałęziach»”.
(Mt 13,31-32)

„Przedłożył im inną przypowieść: «Królestwo niebieskie podobne jest do ziarnka gorczycy, które ktoś wziął i posiał na swej roli. Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, lecz gdy wyrośnie, większe jest od innych jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki podniebne przylatują i gnieźdzą się na jego gałęziach»”.
(Mt 13,31-32)

„Przedłożył im inną przypowieść: «Królestwo niebieskie podobne jest do ziarnka gorczycy, które ktoś wziął i posiał na swej roli. Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, lecz gdy wyrośnie, większe jest od innych jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki podniebne przylatują i gnieźdzą się na jego gałęziach»”.
(Mt 13,31-32)

ZAŁĄCZNIK 3

„Początki Kościoła Poznańskiego sięgają 968 roku, czyli roku ustanowienia biskupstwa w Poznaniu, pierwszego w Polsce i obejmującego całe państwo, biskupstwa, które nie podlegało żadnemu metropolicie, tylko wprost było zależne od Stolicy Apostolskiej. Wtedy też do Poznania przybył, ustanowiony przez papieża Jana XIII, biskup Jordan, pierwszy biskup poznański, który zapoczątkował historię polskiej hierarchii kościelnej, zaś książę Mieszko I zbudował pierwszą katedrę na ziemiach polskich”¹.

„Wiadomość o objęciu przez Jordana biskupstwa zachowała się w dwóch przekazach polskiego pochodzenia: Rocznik kapituły poznańskiej podaje: «W roku 968 Jordan został ustanowiony (...) pierwszym biskupem w Polsce», a nieco późniejszy Rocznik Poznański: «W roku 968 Jordan został ustanowiony (...) pierwszym biskupem poznańskim», natomiast Rocznik Czeski podaje, że: «W 968 roku Polska zaczęła mieć (...) biskupa»².

„Postać pierwszego biskupa poznańskiego – Jordana – ciągle otoczona jest aurą tajemniczości: nie umiemy określić, skąd przybył, ani kiedy otrzymał święcenia biskupie. Jest to dziwne, skoro apostołował wśród Polan co najmniej kilkanaście lat, może jeszcze przed 966 rokiem, aż do około 984 roku”³.

¹ K. Lutyński, *Historia Kościoła Poznańskiego*, <http://www.archpoznan.pl/content/view/69/31/>, dostęp 10.02.2017.

² K. Lutyński, *Biskup Jordan w świetle przekazów*, <http://www.katedra.archpoznan.pl/wp-content/uploads/2015/07/dok3.pdf>, dostęp 10.02.2017.

³ Tamże.